ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA" ("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday, by
The Ukrainian Nat'l Ass'n
of America
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Subscription:
per year...... $2.00 | Canada & Europe:
half year...... 1.00 | per year...... $3.00
single copy.. .03 | half year..... 1.50

СВОБОДА

УРЯДОВИЙ ОРГАН У. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ "SVOBODA" OFFICIAL ORGAN OF THE UKR. NAT'L ASS'N OF AMERICA

ЗАЛОЖ. 1893 РОКУ.
"СВОБОДА" ("LIBERTY")
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
в Америці
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Передплата:
на рік......... $2.00 | Канада і Европа:
на пів року 1.00 | на рік......... $3.00
поод. число .03 | на пів року 1.50

РІК XXIII. Джерзи Сіти, Н. Дж., субота 2-го січня 1915. Ч. 1. VOL. XXIII. Jersey City, N. J., Saturday, January 2, 1915. N. 1.

УСПІХИ НІМЕЦЬКО-АВСТРІЙСЬКОЇ АРМІЇ В РОСІЙСЬКІЙ ПОЛЬЩІ.

Австрійський цісар сподіваєть ся побіди.

Французько-анґлійська воєнна фльота бомбардує австрійську пристань.

Німецькі побіди на французько-бельгійськім терені війни.

Війна з Росією.

ЗДОБУТКИ АВСТРО-УГОРСЬКОЇ АРМІЇ В РОСІЙСЬКІЙ ПОЛЬЩІ.

БЕРЛІН (бездротна телеґрама через Сейвіл, Л. Ай.), 31. грудня. — Битви на східнім терені війни розвивають ся в корисний спосіб для німецько-австрійської армії і цілком після плянів німецького й австро-угорського ґенерального штабу.

Над рікою Бзурою і Равкою німецькі війска поступають вперед та посувають ся поволи, але постійно щораз дальше на Варшаву.

Які страшні пораженя понесли Москалі в битвах в останних тижнях, показує отсей урядовий звіт, який нині оголосила головна кватира:

„Підчас переслідуваня неприятеля, побитого коло Лодзї і Ловіча, німецькі війска полонили в російській Польщі 56.000 Москалів і здобули богато гармат і машинових карабінів. Від коли Німці зачали нову зачіпну війну проти Росії, взяли вони в полон 136.000 Москалів, здобули 100 гармат і 300 машинових карабінів".

Про теперішне положенє на східнім терені війни оголошує головна воєнна кватира:

„Положенє на східно-пруській граници і в північній части російської Польщі нічого тепер не змінило ся.

„На схід від ріки Бзури битва триває дальше, а над рікою Равкою наша армія поступає наперед. Над східним берегом ріки Пілїци положенє не змінило ся".

СПОДІВАЮТЬ СЯ ОПОРОЖНЕНЯ ВАРШАВИ.

БЕРЛІН (через Амстердам і Лондон), 31. грудня. — Майор Морат, воєнний співробітник дневника „Берлїнер Таґеблят" пише нині про положенє в російській Польщі:

„Всі військові знавці годять ся в тім, що Москалї будуть мусїли в короткім часї опорожнити Варшаву. Польська столиця яко твердиня має малу вартість, але має сильні форти і треба сподївати ся, що їх будуть Москалї добре боронити. Але вони потребували би великих мас війска, щоби форти держати довший час. Але після всякої імовірности, російський ґенеральний штаб не має наміру розвинути цїлу силу своєї армії на захід від ріки Висли. Він лише хоче зібрати головні свої сили поза Вислою, а західний беріг схоче держати хиба ізза політичного значіня, хоч се для нього становить поважну небезпеку.

„**Хвилеві успіхи Москалів у Галичині не мають жадного значіня, бо доля російської армії, яка тепер воює у західній Галичині, буде порішена невдачею, яка жде Москалів на північ від ріки Пілїци в російській Польщі**".

„СТОЇМО СИЛЬНО!"

ЛОНДОН, пятниця, 1. січня 1915. — З Берлїна, столиці Німеччини, прийшла нині сюди така телеґрама:

„Від початку війни аж доси, то є до кінця старого року — ми стоїмо сильно і вижидаємо спокійно, що нам принесе будучність.

„Ми всі злучені і жаден неприятель нічого нам не вдіє мимо своєї хитрости.

„На сході і на заході відносимо побіди! Німеччина понад все!

„Цїлий сьвіт бачить, що ми можемо зробити, коли нас нападуть вороги та, що слава про німецьку відвагу гомонить по цїлій земській кулї!"

ТЯЖКЕ ПОЛОЖЕНЄ АВСТРІЙСЬКОЇ АРМІЇ.

ВІДЕНЬ, 30. грудня. — Урядове оголошенє австрійсько-угорського ґенерального штабу звучить:

„Давна російська армія, яка перед тижнем розпочала офензиву проти тих наших війск, що перейшли Карпати, зістала скріплена новими військами в той спосіб, що ми були приневолені цофнути наші війска здовж цїлого східного фронту, а також з долини коло Горлиць на північ від Карпат і на схід від Нового Санча. Підчас цофаня понесли ми втрати, але не такі великі, як се представляють заграничні донесеня; ми виратували цїлу нашу артилєрію й цїлий трен. Найбільший жаль, що ми не змогли дати відсїч для Перемишля. Через те зовсїм не змінило ся положенє наших війск в Польщі".

ВІДЕНЬ (через Лондон), 30. грудня. — Міністерство війни оголошує:

„В Карпатах напали наші війска недалеко переходу коло Ужока на російську армію і обсадили деякі горби. На північ від Лупкова здержали ми похід російської армії. На північ від Горлиць, на північний схід від Заклїчина і над долїшним бігом ріки Ніди відбили ми напади Москалів.

„На балканськім воєннім терені, на граници Сербії спокій. Нічні напади Чорногорців на Гат коло Антовач і на Гаству коло Требінє в Герцеґовині ми відперли".

ВАШІНҐТОН, 31. грудня. — В доповненю до урядового оголошеня, виданого у Віднї, міністерство заграничних справ подає до відома:

„На північ від Горлиць і на північний схід від Заклїчина (в Галичині), де відбито напади неприятеля, потерпіли Москалї дуже тяжкі втрати. Таке саме було й над рікою Нідою в російській Польщі. В тій околици підіймили Москалї острі напади, котрі одначе розбили ся о опір австро-угорських війск неначе об мур.

„Донесенє бюра Вольфа про велике число австрійських полонених є зовсїм взяте з воздуха; передівсїм страшно пересаджено число полонених австрійських офіцирів".

ЦІСАР ФРАНЦ ЙОСИФ ДО ЖОВНІРІВ.

ВІДЕНЬ, 31. грудня. — Цїсар видав до своєї армії проклямацію з нагоди Нового Року отсього змісту:

„Підчас останних 5 місяців упливаючого року знайшла ся Монархія напроти численних і сильних ворогів, котрі виступили проти нас і проти нашого союзника.

„Дотеперішна витривалість, боєва справність і геройська відвага моєї армії і моєї фльоти додають менї надії, що в новім воєннім році австрійсько-угорські борці вийдуть з честию з того тяжкого положеня і принесуть добробут вітчинї.

„В покірній вдячности згадую я про тих, котрі на зрошених кровю побоєвищах пожертвували своє житє для справедливої річи. Зі щирою молитвою, щоб Новий Рік приніс побіду, поздоровляю всїх моїх жовнірів".

ПОБІДИ ТУРКІВ НА КАВКАЗІ.

БЕРЛІН, 30. грудня. — Урядово доносить бюро Вольфа:

„Після донесеня турецької воєнної кватири, женуть турецькі війска дальше за Москалями, взяли богато російських бранців і здобули богато воєнного матеріялу. З Царгороду доносять, що Турки йдуть успішно також над рікою Курою і там взяли богато Москалів в полон. Анґлійцї хотїли висадити свої війска на берег в Арабії коло Акаби, але їм се не вдало ся".

АНҐЛІЙСЬКІ І ФРАНЦУСЬКІ ВОЄННІ КОРАБЛЇ НАПАДАЮТЬ НА АВСТРІЙСЬКУ ПРИСТАНЬ.

КОПЕНГАҐА (столиця Данії), 31. грудня. — Нині прийшла сюди приватна телеґрама з Берлїна, столиці Німеччини, що більше нїж 30 французьких та анґлійських воєнних кораблїв напало тепер на П о л ю, австрійську укріплену пристань над Адрийським морем та зачали її бомбардувати. Крім того напали ті ворожі кораблї на морську пристань Ровіньо, віддалену від Полї яких 15 миль.

Сього нападу воєнних кораблїв двох неприятелів на австрійську пристань можна було сподївати ся з останних подій. Перед кількома днями напала була на австрійські воєнні кораблї, які там находять ся, французька підводна лодка, але відтам не вернула ся. Телеґрама, яка прийшла до Лондону останної ночи, доносить, що друга французька підводна лодка дістала ся була до австрійської пристани Полї і напала на австрійський великий воєнний корабель (дреднот) „Вірібус Унітіс" та ушкодила його своїми торпедовими вистрілами. По тім можна було сподївати ся дальшого нападу на австрійську воєнну фльоту і пристань.

—o—

Війна з Францією.

ЗНИЩЕНЄ ФРАНЦУСЬКОЇ КОМПАНІЇ.

БЕРЛІН, 31. грудня. — Тут оголошено слїдуючий комунїкат:

На західнім побоєвищи на побережу нїщо нового. Неприятель звернув гарматний огонь на місто Вестенде, збурив кілька купелевих закладів, але не зробив нїякої військової шкоди.

Знищено цїлу французьку компанію війска, коли ми висадили у воздух французькі шанцї коло Альґера.

На полудне від Ремс відбили ми сильні напади Французів на цїлій лінії.

В західних Арґонах зискали ми значний ґрунт під ногами, здобувши французькі лінії одну за другою. При тім взяли ми 250 жовнірів в полон.

В горішній Альзації всякі зусиля ворога були ударемнені нашими гарматними вистрілами.

—o—

НІМЕЦЬКИЙ ЦІСАР ПРИСИЛАЄ НОВОРІЧНІ ЖЕЛАНЯ ДО ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

БЕРЛІН (бездротна телеґрама до Лондона), 31. грудня. — Цїсар Вільгельм вислав з головної воєнної кватири телеґраму до президента Вілсона з желанями щасливого Нового Року.

Цїсар висловив також найлїпші желаня всякого добра Злученим Державам.

—o—

НЕСПОКОЇ В ПОЛУДНЕВІЙ АФРИЦІ.

ПРЕТОРІЯ, 31. грудня. — Оберстляйтнант Соломон Маріц, одинокий провідник бурських повстанців, починає наново рухати ся. Недавно напав він на чолї 800 людий на анґлійський відділ і побив його на голову. При тій нагоді дістало ся йому 90 полонених, одна гармата і 80.000 патронів. — Анґлійське правительство рішило перевести між Бурами конскрипцію та на сїй основі жадати від Бурів рекрутів до війска, бо дотеперішна скількість добровільних жовнірів є дуже мала. В той спосіб задумує Анґлія запобігти також і повстаню Бурів.

ВИСИЛКА КАЛЄНДАРІВ ДЛЯ ЧЛЕНІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА!

Сим повідомляєсь Вп. Т. секретарів відділів У. Н. Союза, що висилані на їх адреси українські калєндарі є призначені для всїх членів, котрі заплатили розмет до У. Н. Союза за місяць грудень.

З причини малого числа членів, котрі жадали калєндарів друкованих латинськими буквами, накладу такого калєндаря робити не будемо. Задля сего розсилаємо всїм членам лиш українські калєндарі.

Сего тижня вислано калєндарі слїдуючим відділам: 3, 4, 5, 8, 9, 18, 20, 30, 31, 34, 38, 41, 45, 50, 56, 60, 61, 63, 64, 73, 81, 86, 87, 88, 90, 91, 92, 105, 115, 120, 133, 137, 148, 151, 155, 166, 168, 174, 195, 198, 203, 217, 220, 221, 227, 240, 254, 261, 266, 278, 295, 315, 323, 343, 345, 354, 369, 379, 384, 385, 392.

Пригадує ся Вп. секретарям дотичних відділів, щоби заняли ся відбором і розданєм калєндарів членам своїх відділів. На случай не отриманя посилки, просить ся сейчас нас повідомити.

Джерзи Сіти, 30. грудня, 1914 р.

Головний Уряд У. Н. Союза.

З НОВИМ РОКОМ.

Приєднуйте своїй ґазеті „Свободі" **як найбільше нових передплатників!**

Кождий письменний Українець і кожда письменна Українка у Злучених Державах і в Канаді повинні собі постановити, аби від Нового Року — 1915-го були своїми панами, **аби мали свою власну ґазету на своє власне імя.**

Нехай Новий Рік — 1915-тий буде памятним для американської Руси-України! **Подбайте всї щиро, аби повстала нова кількатисячна громада сьвідомих Українців та Українок — передплатників щиро-народної української ґазети „Свободи"!**

Передплатники „Свободи" — се велика громада найсьвідоміиших Українців і Українок на американській земли. Се основа цїлого національно-культурного житя на сїй новій землї!

Належати до сеї громади — се велика честь для кождого сина і кождої доньки України!

Нагода найлучша — стати членом сеї громади, є **власне тепер перед Новим Роком!**

Кождий Українець і кожда Українка в Америці повинні тепер віджалувати для себе самих тих кілька долярів, аби стати передплатниками „Свободи".

Війна в Европі може тягнути ся ще довго, а кождого з нас вона обходить до глибини души і кождий з нас хоче і повинен слїдити безвпинно за подіями в старім краю.

А нїгде не знайдете так старанно і все в пору подаваних вістий з поля війни, а зокрема з наших рідних земель — як у „Свободі"!

Се признає кождий читач „Свободи", а коли він є дійсно щирим українським патріотом та бажає ще красшого розвитку „Свободи" (з чого і він буде мати користь), то посьвятить трохи труду, **аби з Новим Роком прибуло як найбільше нових передплатників споміж Українців у Злучених Державах і в Канаді!**

Передплата на „Свободу" виносить:

В Злуч. Державах на цїлий рік $2.00	До Канади і ст. краю на цїлий рік $3.00
„ „ на пів року $1.00	„ „ „ „ на пів року $1.50
„ „ на чверть року .75	„ „ „ „ на чверть р. $1.00

Посилки адресувати так:

„SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

"SVOBODA" (LIBERTY)
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
Published three times a week Tuesday, Thursday and Saturday, at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
TELEPHONE: 498 JERSEY CITY.

Published by the Ukrainian National Association of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

A. SAWKA, manager.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year, for Canada three dollars a year.
Single copy: 3 cts.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3. 1879.

AMERICAN ASSOCIATION OF MEMBERSHIP LABEL FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS

В ЧІМ ЛЕЖИТЬ НАЙБІЛЬША ХИБА НАШОГО НАРОДА.

(Роздумування під Новий Рік)

На се питане можна відповісти дуже коротко: **Найбільша хиба нашого народа лежить в роз'єднаню.**

Роз'єднане довело до упадку української держави. Було воно нещастєм за княжівських часів, а потім також і за панованя гетьманів.

По упадку нашої держави роз'єднано наш нарід вже через самий поділ між три держави: Росію, Австрію й Угорщину. Се був поділ наших земель, який віддав три галузи нашого народа під три інакші політичні впливи. Бо инакші політичні відносини були в Росії, инакші в Австрії, а инакші на Угорщині.

Вже в самім тім поділі було богато лиха, але так воно на сьвіті буває, що за одним лихом іде друге лихо. А сим лихом є: **Дальше внутрішне роз'єднане серед нашого народа.**

Руку до сього роз'єднаня приложили наші вороги, наші сусіди.

Перші **Поляки** кинули були між наших братів у Галичині клич, що Русини не є окремим народом, лише причіпкою Поляків, а руська (українська) мова, що нібито також не є українською мовою, тільки нарічєм польської. Одначе ся штука Полякам не вдала ся і ті їх пляни цілком розбили ся ще в половині минулого столітя.

Другі з таким пляном виступили **Москалі** і кинули такийсамий клич як їх братя Поляки. „Нема — сказали вони — окремого українського народа; се тільки причіпка московського, а мова українська також не є окремою мовою, тільки нарічєм московської". І Москалям також ся штука не вдавала ся, бо в себе, то Москалі можуть вмовити, що якийсь-там другий нарід не має своєї мови і мусить позичати собі у них, але тяжко вмовити в Українців, що вони не мають своєї мови, коли вони нею говорять, а мову народови вирвати тяжко. Одначе баламучене всетаки Москалям вдало ся, бодай серед наших братів у Галичині, на Буковині та в Угорщині, тим лекше, що там наш нарід зветь ся — руський, а Москалі також перезвали себе „русскими". Одначе се баламучене не осягнуло і не осягне своєї цїли, то значить, що нашого народа не перетворено і не перетворить ся на московський, але всетаки шкода для нашого народа з того вийшла, бо роз'єднано його.

Третим чинником, що причинив ся до роз'єднаня нашого народа — є угорський уряд. **Мадяри** стреміли і стремлять до того, аби всі не-мадярські народи Угорщини змадярщити. Отже для виконаня своїх плянів закинули мадярську сітку також і на пів міліона угорських Русинів. Одначе і тут мадярщенє ішло дуже поволи і до кореня народу не дістало ся, але всетаки остало ся роз'єднанє. Мадяри для успішности своєї роботи старали ся і старають ся не допустити угорських Русинів до жадних спільних зносин з галицькими і се в певній степени осягнули, бо відчужили угорських Русинів від галицьких і посіяли між ними роз'єднанє.

Се роз'єднане є проклятєм нашого народа, бо воно дає ворогам змогу лекше панувати над нами, а рівночасно відбирає нам внутрішну силу, якої нам потрібно до боротьби проти наших ворогів.

Длятого першою цілию усього нашого народа повинно бути те, **щоби знищити раз на все те роз'єднанє, а з усіх сил стреміти до того, щоби привернути єдність цілого нашого 40-міліонового народа. Коли буде зрозумінє, що значить єдність і коли вона вже раз серед нас настане, — аж тоді буде український нарід сильний, могучий і не буде терпіти чужої неволі.**

* * *

Те нещаєте — роз'єднанє, яке переслідує наш нарід в старім краю, **привезли наші імігранти також і на американську землю.**

Всї ті хиби, які були серед нас у старій вітчині, виступили також на денне сьвітло і на вільній землї Вашінґтона.

От наприклад погляньмо на запомогові орґанізації, які повстали силами русько-українських імігрантів у Злучених Державах.

Завдяки тому нещасному роз'єднаню їх є аж 8. Ось вони:

Соединеніє (угро-руське), У. Н. Союз, Р. Н. Союз, Общество русских Братств (кацапське), Взаимопомощь (кацапське), Собраніє (угро-руське), Гайдамаки і Провидїнє.

Але треба знати, що Русини-Українці тиняють ся ще й по чужих товариствах. І так якесь число наших людий є в польськім „Звіонзку Народовім Польскім", а також у словенській „Пенсільванійській римсько з грецько-католицькій Єдності".

Коли приймемо, що в тих двох чужих товариствах є наших членів разом понад 6.000, то разом з членами з попередних 8-ох орґанізацій, яких є около 80.000, — **то було би загалом яких 86.000 Русинів-Українців, що належать до 10-ох запомогових товариств у Злучених Державах.**

Сила доволі велика, мало не 100-тисячна громада, майже стільки членів що в „Звіонзку Народовім Польскім" в Шікаґо, Ілл., котрий має 110.000 членів.

Але що з того, коли се не одна сильна, могуча, кріпко зорґанізована громада, але 10 (десять) малих громад. Одна трохи більша, друга меньша, а третя ще меньша...

Нема сумніву, що такі запомогові товариства мусять приносити тільки малі користи своїм членам, а на поміч загалови навіть не можуть числити.

* * *

Найрозумнїйша річ була би, як би тих 86 тисяч членів, синів нашого народа зєднати в **одно** товариство.

Але чи се можливе?

Скажемо отверто, що се покищо неможливе, бо передівсїм ті члени ділять ся на три різко роз'єднані табори, які між собою більше або меньше ворогують: 1) Угорські Русини, які загал все держить ся осторонь від своїх галицьких братів і старають ся жити у відокремленю; 2) галицькі Українці; 3) москвофіли, з якими спільне пожите неможливе поти, поки вони будуть москвофілами.

Так, се правда, сумна правда. І се лихо покищо тяжко побороти.

Але погляньмо, що з тих трох роз'єднаних таборів, хоч синів одного народа, — **найгірше стоїть таки табор український, котрий після своєї сьвідомости повинен би стояти найліпше.**

А найгірше стоїть він тим, що ще в його власнім таборі є роз'єднанє, яке до того замісць упадати, то ще зростає.

Се роз'єднане видно також ярко в наших орґанізаціях запомогових, які є жерелом цілого українського народного житя на американській земли, а доходить воно до таких розмірів, що може грозити упадном цілого нашого народного житя у Злучених Державах.

Над причинами того роз'єднаня серед українського табора не будемо тут застановляти ся. Були ріжні причини, переважно маловажні. Але пора би вже раз застановити ся над тим, **аби споміж нас викорінити се стремлінє до роз'єднаня, а натомісць впоїти переконанє, що ми повинні стреміти до єдности, до з'єдиненя і скріпленя нашої орґанізації на чужині; до сотвореня великої сили, на якій можна би оперти дійсно народне українське житє та забезпечити йому красну будучність.**

Пора би нам застановити ся тепер, коли там на нашій земли рідній пишеть ся кровю історія України. **Застановім ся, аби та велика пора і в нас, на чужині не остала ся безслїдно. Нехай та велика хвиля кине і між нас почин до відродженя, до сотвореня сили народної!**

СТАРОМУ РОКОВИ.

Рік старий уже минає,
Все, що приніс, забирає:
І всі радощі і суми,
Дні весілля й дні задуми.
Гей, ти роче, старий роче,
Чи хто хоче, чи не хоче, —
Тебе мусить памятати,
Бо усім ти дав ся знати.
Весна красна твоя була,
В квіти землю загорнула;
Літо теж не поскупило, —
Все радїло, що лиш жило.
Але радости, весілля,
Серед збіжа, серед зілля, —
Позавидував ти сьвіту,
Молодому його цьвіту.
Понад тихі хлопські хати
І над панські палати —
Іскри ти війни посїяв
І пожар страшний розвіяв.
Вніс в родину ти розлуку,
В серця всім влив розпуку;
На полях лишив могили,
Що молодців кости вкрили.
Гори і поля кровиві
Покидаєш при відправі.
Хто-ж їх змиє з тої крови?
...Слїзми сироти і вдови...

П. В.

Листи з війни.

I.

Лист від одного австрійського фельдфебля писаний до брата в Америці, висланий 14. падолиста 1914; подаємо його в скороченю:

Дорогий Брате! Богато Тобі не пишу, бо ви знаєте з ґазет, який у нас переворот настав. Я вже четвертий місяць є на поли; полюємо на того свого великого смока (Росію). Іде нам досить добре; в Бозї надія, що утримаємо ся. Москаль ломить свої зуби найбільше на Перемишли і там згинуло около 70.000 російського війска. Російської армії вже знищено на півтора міліона, але ще є дуже богато. Є надія, що поволи Росії скрутимо карк тай вже не буде така сильна і не буде всюди мішати свого носа.

Нашого війска мало що падає в порівнаню з російськими стратами. Жовніри всї тепер бідують, бо зимно надходить, Я є при трені, то ще добре тримаю ся, коби лише здоровлє. Я вже зазнав ріжної біди: колись розповім, бо всього писати годї. Шкода наших людий; всї маєтки потратять, але колись все те направить ся. Не знати лише, коли то те все скінчить ся.

Менї ще не найгірше. Коли є марш, то йду, а як ноги зболять, сїдаю на віз. Їсти маю досить. Проти зимна дістали ми сьвіжі „деки" (накривала). Гроший маю аж за богато, але вони мають малу вартість, бо нїчого не можна купити. Як війско перейде через яке село, то там вже мало що лишає ся. Я післав троха гроший до дому, але там мабуть вже не дістали, бо почта не йде. Певно в дома їдять барабольї без соли, бо як нераз проженемо Москалів, то наші люди нарікають, що соли нема.

Я пишу не виразно, бо гармати страшно гудять: земля дрожить. Я бачив ся з деякими Угнівцями: Яцком Решетилом (твоїм давним комірником), з „Дїнгом" Васильком, і Стирками. Семко Салюк є в шпиталі, має перестрілену праву руку. Стирко Васько і Андрій Косоноґий (Букало) забрані в неволю. Я стрічав також учителів: Гнатейка, Цїхоцького, Дорожинського, Дячика і богато наших Жидів. Процько, Петро Скрипчук і Антошко Решетило є також при трені і з ними стрічаємо ся щодня.

Шкода моїх річий, які я лишив в перехованю в одного бідного Жида в Ярославі. Москалї певно забрали, але як війна добре скінчить ся, то я ще дороблю ся. З дому, розумієть ся, нема ніяких вістий.

Здоровлю Вас всіх сердечно. Гаразд! Ваш брат Семен.

II.

Лист жовніра-канонїра з Чех писаний 11. падолиста 1914.

Дорогий Брате і Ти Сестро! Моє поводженє таке, що Вам описати не можу. Слово „війна" є дуже страшне, а особливо для тих, котрі зістали під теперішну пору в краю; для тих, що в Америці, се слово не представляє нїчого страшного, але дуже милить ся, хто так думає. Про жертви війни не годен писати, які вона пожирає. Доношу Вам, що тепер я не є при уланах, де я служив перше через три роки, але мене взяли до канонїрів. Коло Рави Руської, коли наші війска на початку війни ще бились з Москалями дуже завзято, з далеко більшим числом через два дни, тоді зіставєм ранений в ногу, але я вже виздоровів і знова роблю службу, однак нога не є вже така здорова, як була перше і на старість треба бути калїкою, але коби єще на тім скінчило ся! Тепер знова чоловіка тягають то по Венґрах, то по Чехах, Бог знає куда, а що далї буде — не знати. Москаль забрав Галичину аж до Перемишля. Де моя жінка і дїти, не знаю, бо уже три місяцї як я від них відійшов і листа нема від них, чи жиють ще де, чи може погинули де з голоду. А з Николою і з Павлом як ми розійшли ся на початку, так не знаю, чи ще жиють, чи вже погинули і не знаю, в котру сторону вони вимаширували. Страшна війна! Гинуть люди, але ми маємо в Бозї надію, що побідимо ворога, бо в бою далеко більше їх гине ніж наших, а до неволї беруть наші тисячами Москалів, а наших мало беруть Москалї, бо наші добре тримають ся; коли прийде ся йти в неволю, то радше бють ся до останнього, чим піддадуть ся. Прошу Тебе, коханий Брате Андруху і Тебе сестро Ганю, будьте так щирі і пришлїть менї пару ґрейцарів, згляньтесь на мене бідного та нещасного, а Бог Вам винагородить, бо Вам добре поводить ся в Америці і безпечнісьте з житєм, а менї все смерть в очи заглядає, а я їй. Більше не пишу, бо не знаю, чи Ви той лист отримаєте, а друге з жалю не годен я писати, що на старші лїта мушу так бідувати; тож здоровлю Вас; до побаченя ще з Вами в житю! Ваш брат Іван.

III.

Лист зі шпиталю на Угорщині в Комаром, писаний 8. падолиста 1914.

Найдорожша моя Сестрінко! Ми не писали одні до других в часі спокою, але тепер я не маю до кого близшого написати пару слів, хиба до Вас всїх з моєї родини, що Ви є в Америці. Мене покликали до війни вже 3 і пів місяця і я мусїв лишити в дома четверо дрібних діточок. Тепер Господь Бог знає, що з ними стало ся, бо там тепер Москаль. Я зістав сильно ранений в борбі за Перемишлем недалеко Самбора в паху і праву ногу гарматною кулею. З поля завезли мене до фестунґ-шпиталю в Перемишли, де я лежав 4 дни на пів мертвий. Куля була в середині мого тїла, аж як забрали мене на Угорщину, то тут витягнули менї кулю, а з другої сторони перетинали коло крижий і витягли кавалок другої кулї величини лїскового оріха.

Лежу на чужинї межи Мадярами, Нїмцями, Румунами, Італїянами і не чую своєї рідної мови від своїх людий, від своєї дорогої жінки і від своїх діточок, за котрими серце пукає з жалю. Ледви один санітет є тутки, що говорить по польськи і я з ним як так розмовлю ся. Другі ранені мають гроші, то собі докуповують, що їм смакує, а я лише маю шпитальний вікт. Змилосердїть ся над мною калїкою, та зложіть пару центів та пришлїть менї і поратуйте, а Вам Господь Бог відплатить. Поздоровляю Вас всїх з моєї родини, Ваш вуйко Александер.

Пісня бідної української матери.

Ой люлї, люлї, моя дитино,
В день і в ночи.
Підеш, мій сину, по Україні,
Нас кленучи.

Сину мій, сину! не клени тата,
Не помяни!
Мене проклятý, я — твоя мати,
Мене клени!

Мене не стане, — не йди між люди,
Іди ти в гай:
Гай не спитає, бачить не буде,
Там і гуляй!

Найдеш у гаю тую калину,
То пригорнись!
Бо я любила, моя дитино,
Її колись.

Як підеш в села, у тії хати,
То не журись;
А як побачиш з дітками матір,
То — не дивись.

Тарас Шевченко.

НОВИНКИ.

РУСЬКА ПІСНЯ ПЕРЕД АМЕРИКАНЦЯМИ.

Хор мішаний зорґанізований при Першій Презвітерській Церкви на Савт Сайд в Пітсбурґу тими днями при двох спосібностях співав українські пісні перед добірною американською публикою. Перший раз співали наші співаки підчас конференції мира скликаної Пітсбурським університетом в пропамятній військовій галї. Наша пісня зібраним делєґатам незвичайно припала до вподоби. Була се справдішня новість для них. Ректор університету др. Мекормік дуже заінтересував ся нашим хором і імена співаків вписано до пропамятної книги університету.

Другий раз дав сей хор повний концерт в анґлїйській презв. церкви при 22 ул. Савт Сайд. Пастор церкви др. Мекгетон в гарній промові вияснив великій зібраній публиці становиско Русинів-Українців до Москви і Німеччини. Ті річи йому добре звістні, бо много років він перебув в Німеччині. Опісля наступили співи. Співаки і співачки були в народних строях. Концерт випав знаменито. Наша пісня дуже припала до серця Американцям. Жінки дивили ся завидним оком на прегарні руські вишивки. Після концерту зібрано складу на жертви війни в Галичині.

Такі публичні виступи нашого хору незвичайно причиняють ся до познакомленя Американців з нашим народом і з нашими справами. Тому заслужена належить ся подяка проп. Дм. Галенді за його невсипущий труд. Також належить ся подяка провідникам хору пп. Качмарському і Малївничови, котрі так гарно вишколили хори, а також честь і слава всїм участникам хорів і других продукцій.

(„Союз").

АМЕРИКА ХОЧЕ БУТИ НЕВТРАЛЬНОЮ.

Як звісно, Америка заложила енерґічний протест проти Анґлії за те, що вона ревізує американські торговельні кораблї, які їдуть до Европи. В Анґлії викликав сей протест живе заінтересованє: скликано сейчас міністеріяльний кабінет на нараду і обговорено зміст протесту. Секретар заграничних справ сер Едвард Ґрей казав сейчас адміралїції розслїдити, о скільки закиди Злучених Держав є оправдані.

Секретаріят заграничних справ у Вашінґтонї застановляв ся в середу ще над иншою справою, а то над вивозом оружя зі Злучених Держав для союзників. В тій справі остро критикував правительство посол Вольмер, котрий закидав Америці, що вона є союзницею Анґлії і Франції; Америка дозволяє на вивіз оружя до згаданих держав і в той спосіб ломить своє становище невтральної держави. Американці кричать, що вони хочуть бути посередниками в мирових переговорах, а рівночасно підпомагають одну воюючу сторону. Американці збирають жертви на „бідних" Бельгійців, а рівночасно достарчають куль на мордованє людий і на побільшенє числа нещасливих.

В тій самій справі промовляв також репрезентант Вельмар. І він критикував становище Злучених Держав та вказував, що Америка, сприяючи военній контрабанді і то в користь тої сторони, по котрій стоїть Японія, шкодить своїм інтересам. А прецінь, на випадок розправи з Японією, Америка може числити лише на поміч Німеччини, проти котрої Америка висилає тепер навіть кулї дум-дум.

Коли Америка хоче бути безсторонною, то повинна бути такою в дійсно-

сти, а не лише на словах і не дозволити на вивіз оружа для одної воюючої сторони.

Дебата над становищем Америки ще не покінчена і в тій справі мають промовляти ще инші бесідники.

—o—

ЗБОРИ УКРАЇНСЬКОГО ДЯКОУЧИТЕЛЬСЬКОГО ТОВАРИСТВА

відбули ся в днях 29—30. грудня 1914 р. в Філядельфії під протекторатом Пр. Епископа Ортинського і під проводом голови Товариства о. Н. Дмитрова. Присутних було 30 членів зі всіх сторін Америки. Наради вели ся з незвичайним заінтересованем, а дотикали вони живучих народних, церковних і станових справ. З ухвал принятих на зборах, найважнійші отсї:

Уряд Товариства має видати український квар, приноровлений до американських відносин; має видати гласописець для введеня однообразности церковного сьпіву в Америці. Гласописець має бути уложений на підставі львівського гласописця о. Дольницького з узгляднененм найкрасших угорських напівів. Уряд має видати друком Службу Божу, знаменито скомпоновану одним дякоучителем. Вкінци — мабуть найважнійша ухвала: Товариство має заложити бурсу для вихованя на дякоучителів тутешних уроженців. Ся інституция має бути під доглядом катедрального настоятеля.

Учасники були незвичайно вдоволені з нарад, бо мали час обговорити і народні і церковні і свої станові справи, в цїли поліпшеня своєї долї.

По зїздї відбув ся в гали У. М. С. А. величавий концерт при битком набитій гали не лише своїми, але в першій мірі чужинцями: Анґлїйцями й Нїмцями. Се був один з найкрасших українських концертів, які коли небудь відбули ся в Америцї. На концертї сьпівало около 50 сиріт з філядельфійського гр. кат. сиротиния під проводом п. А. Гели і мужеський хор дякоучителїв під проводом п. Гели й о. Стецюка. Виголошено 3 промови: адвокат др. Чупка по анґлїйськи, о. Пик по нїмецьки і о. М. Кінаш по українськи. З концерту появили ся рецензії в анґлїйських філядельфійських часописях. По концертї відбула ся неофіціяльна часть зїзду, яка незвичайно зближила до себе урадуваних учасників.

—o—

РОСІЙСЬКІ КОЗАКИ НАСИЛУЮТЬ ЖЕНЩИНИ ПО ЦЕРКВАХ В ГАЛИЧИНІ.

Дуже сумну новину з війни в Галичини привезла сюди п. Й. М. Лакс, котрої муж є купцем в Сан Франціско. Вона приїхала італїйським кораблем „Реджіна д' Італія".

„Я була в гостинї в містї Рогчищях, не дуже далеко від Львова — каже вона. — Дня 10. жовтня пійшла чутка, що Москалї зближають ся до міста і лїпше буде, коли жінки опустять місто перед приходом Москалїв, котрі, як говорено, поводять ся з жінками в нелюдський спосіб.

„Богато женщин вийшло з міста, але більша часть остала і я межи ними, не вірячи, щоби козаки дійсно знущались над безборонними жінками. Дня 15-го жовтня прийшли до міста Москалї.

„З початку здавало ся, що всякі лихі поголоски про Москалїв є неправдиві, бо своїм хитрим поведенем зуміли вони привернути спокій поміж населенем міста. Страх геть десь щез так далеко, що в недїлю всьо, що жило, спішило до церкви, мовби Москалїв в містї не було.

„Але як розпочав ся молебень, козаки стали в дверях церкви, заказали людям молитись, розказуючи всїм мужчинам (не виймаючи сьвященників і малих дїтий) опустити церкву. Двері були під строгим надзором так, що анї одна жінка не могла дістатись на двір. Коли всї мужчини і дїти вийшли, тодї двері замкнено.

„Аж тепер стало ся щось такого страшного, чого ще сьвіт не бачив!

„Жіночий зойк, лямент і плач, змішаний з диким реготом російських опришків.

„Один старенький батько, котрого дочка знаходилась під той час в церкві, віднайшов двері, не замкнені мабуть через помилку і увійшов до середини, хотячи вирятувати свою дочку з рук диких розбишак. Однак не діждав ся сего, бо в тій хвилї козаки зловили його і розпняли на стовпі, відки з жалем і розпукою мусів він глядіти, як „русскіє" козаки насилують невинних жінок, з котрих богато не побачить вже сьвіта.

„На превелике щастє не війшла я сеї недїлї до церкви, а довідавши ся, що сталось, виїхалам в дорогу до Італії".

—o—

НІМЕЦЬКА ШПІОНАЖА.

Німецький спосіб шпіонажі є невичерпаним предметом для французьких часописий. Недавно писав знова про сю справу військовий знаток, ґенерал Шерфільс. Між иншими пише він таке: „Докладне обзнакомлене Німців зі всїми місцевостями при помочи шпіонів, їх наукове предвиджуване і знаменита метода — все те дозволило Німцям вибрати таку знамениту лїнію між містом Ремс і рікою Ен, де вони можуть довгі часи боронити ся. Місто Ремс було найважнїйшим осередком їх шпіонажі. Ще й тепер — як оповідають ранені — мають Німці бездротний телеґраф, котрого не мож викрити і при помочи котрого вони довідують ся про всї рухи французького війська".

ДОПИСИ

З DETROIT, MICH.

Отсим маю честь подати до загального відома української нації, що дня 13. грудня 1914 відбулись загальні збори в галї парохіяльній в Дітройт, Міш., при ул. Сікот ч. 82, на які прибуло богато Українців, переважно з західної сторони міста, без огляду на партійність.

Збори отворив п. Петро Пуцило яко делеґат, знаний через свою невтомиму працю на народній ниві, який був висланий на всеукраїнське віче, котре відбулось дня 8. грудня 1914 р. в Філядельфії, Па. Сей перший представив цїль зборів та зложив звіт з загального зїзду вічевого в Філядельфії, Па.

Другий з ряду промовляв п. Андрій Блащук, який вдало представив сучасне тяжке положенє наших братів Українців в Америці, як і в родинних сторонах, заохочуючи тим самим до спільної працї та борби за ідею України. Бесїду свою закінчив отсим візванем: „Всемогучий поможи і Ти весь український Народе!"

Дальше промовляв місцевий парох о. Нікон Романюк, покликуючи весь український народ, а передівсім молодіж до спільної працї, яка може суспільности принести велику користь.

Промовляли також пп. Стефан Горак і Василь Цимбалїстий, яким рівнож не бракло грімких оплесків з поміж присутних.

Вкінци по вибраню комітету збори замкнено.

Секретар рек.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Филип Ясновський, Шумекер, Онт. Канада. Ми з дорогої душі подали би Вам відомість про Ваше село, але ми не годні довідати ся. Все, що лише можемо, то ми подаємо сейчас в нашій часописи і друкуємо листи, які надійшли з Галичини. Тому будьте терпеливі, може хто напише якийлист, то ми видрукуємо.

Ті резервісти, що є в Канадї, не мають чого боятц ся, бо їм виїздити не вільно і вони не мають в кого мельдувати ся, бо австрійський консуль з Монтреалю виїхав. Ми вже про се писали кілька разів, тож звертайте увагу на те, що ми відповідаємо другим людям, бо се може заспокоїти і Вашу цікавість. Тримайте ся кріпко!

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. Сошествія, сьв. Духа, від. 237, вибрало на річнім мітінґу отсей новий уряд: П. Дмитриків, предс.; Ю. Заремба, заст. предс.; Д. Яворський, секр.; Н. Камінський, заст. секр.; П. Бартків, кас.; І. Вороняк, заст. кас.; І. Равлюк і Т. Вишиванюк, контрольори; Т. Бобечко, Т. Левчишин і Борсук, доз. хорих; М. Шуригайло і В. Городецький, дверники; Павюк, хорунжий; М. Вислоцький, капітан; М. Куріца, заст. кап. — П. Дмитриків, предс.; Д. Яворський, секр.

МІКІС РАКС, ПА. Бр. сьв. Володимира, від. 91, повідомляє всїх своїх членів, що річний мітінґ відбуде ся дня 10. січня 1915 р. в гали Р. Н. Дому о годині 12.30 пополудни. На сїм мітінґу здасть уряд справоздане з цїлого року і буде вибір уряду на рік 1915. — А. Лапиця, секр.

КАРНЕҐІ, ПА. Тов. „Січ", від. 136, повідомляє всїх своїх членів, що на річнім мітінґу вибрано слїдуючих членів на урядників: Предсїдатель Ю. Шоломийський, мешкає на 107 Пайн Стр.; його заступник М. Мудрак, тамже; секретар фінансовий С. Пелех, а рекордотий Я. Гойсан. С. Пелех мешкає на 220 Джейн Стр. Касієр Н. Матвійчак, його заступник Д. Збалишин. Опікун хорих Н. Пшеничка, 105 Пайн Стр. і Н. Белюх. Контрольна ком.: Д. Мудрак, І. Капчак і Д. Корінка. Хорунжі: М. Капелюх і В. Качмар. Підписчик чеків Якіт Гойсан. Дверник: Д. Мудрак. Полїсмени: О. Ананович і А. Венґрин. Колєктор: Петро Огородник. Радні: А. Брандибура, М. Мудрак і Д. Збалишин. Напоминає предсїдатель своїх членів, щоби вразі потреби знали, до кого мають ся удавати, т. є. щоби ся не вимовляли, що не знали, де мешкають: предсїдатель, писар, або опікун хорих. — За Уряд: Ю. Шоломийський, предс.; С. Пелех, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Бр. сьв. О. Николая, від. 175, подає до відомости, що 20. грудня 1914 р. зістали вибрані слїдуючі нові урядники на рік 1915: І. Заблоцький, предс.; І. Грошко, кас.; Д. Макара, секр.; Г. Плекань, заст. предс.; М. Телевяк, заст. кас.; Б. Соловій, заст. секр.; С. Гірчак і М. Крокіс, контрольори; С. Олійник, І. Ковальчук, С. Пережак і І. Заяць, доз. хорих; М. Заяць, дверник. Новововибрані урядники взивають всїх членів висше згаданого відділу, щоби безуслівно зійшли ся всї (і ті, що були суспендовані) на мітінґ дня 17. січня 1915 р. та порозумілись з урядниками, а зістануть приняті наново до Братства і до У. Н. Союза. — І. Заблоцький, предс.; І. Грошко, кас.; Д. Макара, секр.

ОЛІФАНТ, Н. Й. Тов. „Зап. Січ", від. 363, подає до відома, що на річнім мітінґу дня 12. грудня зістали вибрані слїдуючі нові урядники: Д. Мішанець, предс.; Н. Кубарик, заст. предс.; І. Мацкула, секр.; І. Мішанець, заст. секр.; І. Слободаян, кас.; С. Кліщ, заст. кас.; М. Кривий і П. Вовк, контрольна комісія; С. Луцишин і Н. Леськів, тростїси; В. Федірка і А. Лялюк, дозорці хорих; Т. Марків, хорунжий; І. Кубарик, господар. Мітінґи відбувають ся кождої другої суботи в місяци в Ред Мен гали на Вест Стейт стріт. — І. Мацкула, секр.

ЮНҐСТАВН, О. Бр. сьв. Арх. Михаїла, від. 140, подає до відома, що на річнім мітінґу дня 25. грудня вибрано слїдуючих урядників на 1915 рік: В. Скиба, предс.; І. Лучечко, заст. предс.; І. Рудик, секр.; Л. Кухтин, заст. секр.; Н. Мирдич, кас.; І. Віценцик, заст. кас.; П. Цебеняк, капітан; М. Сенчишак, хорунжий; О. Прокопищак, дверник; Ю. Литвин, відпоручник „Просьвіти"; П. Секела, доз. хорих; М. Семчишак, (?). — І. Рудик, секр.

ЛОНҐ АЙЛЕНД СІТИ, Н. Й. Тов. „Запорожська Січ", від. 64, подає до загального відома, що на річнім мітінґу дня 22. грудня 1914 зістав вибраний слїдуючий уряд на рік 1915: Н. Бейґер, предс.; І. Маланчук, заст. предс.; І. Рибак, секр. фін.; М. Пукальський, секр. рек.; П. Клапоухий, кас.; В. Подольський, заст. кас.; С. Подольський і М. Кравчук, контрольори; Л. Возьний і Н. Павліцький, доз. хорих; Є. Подольський і Н. Мацько, дверники. Адреса секретаря: John Rybak, 374 Jackson Ave., Long Island City, N. Y.

ЕДВАРДСВІЛ, ПА. Бр. сьв. Володимира, від. 40, вибрало на річнім мітінґу дня 20. грудня слїдуючих урядників на 1915 рік: П. Валях, предс.; М. Федьків, заст. предс.; Г. Ковальчик, секр. фін.; І. Васко, секр. рек.; Я. Литвак, кас.; Д. Матвіїв, заст. кас.; Н. Горнятко і С. Мотовиляк, дозорці хорих; Ф. Станчак, капітан; Д. Барна і В. Качмар, хорунжі; Е. Варшак і І. Купяк, доз. мітінґів; М. Коцятин, дверник; А. Гродецький і М. Голодиньский, контрольори; А. Маркович, післанець. Адреса теперішного секретаря: H. Kowalczyk, 48 Billow St., Edwardsville, Pa.

ВІЛКСБЕРІ, ПА. Бр. сьв. Василія Великого, від. 278, подає до відома, що річний мітінґ відбуде ся дня 10. січня (януара) 1915 р. Всї члени мають на сей мітінґ явити ся, а котрий член не явить ся, заплатить кару 25 цнт., а урядник 50 цнт. На руський Новий Рік всї члени мають явити ся з відзнаками в галї о годині 9-тій рано. — Д. Куделич, предс.; Т. Ярошиньский, секр.

КУРТІС БЕЙ, МД. Мітінґ відділу 81 відбув ся дня 27. грудня і на нїм вибрано отсей новий уряд на 1915 рік: В. Чачка, предс.; П. Мпськів, заст. предс.; І. Цїлїнський, кас.; О. Лїщинський, заст. кас.; А. Шандровський, секр.; І. Букат, заст. секр.; Д. Лебунець і П. Семенків, контрольори; А. Петрик і Д. Кравчук, опікуни хорих; П. Войтович, хорунжий; Б. Сьвіршко, маршалок; дверниками будуть члени по черзї. — А. Шандровський, секр.

ГОН, ПА. Бр. Преображенія Господнього, від. 29, подає до відома всїм своїм членам, що на річнім мітінґу, який відбув ся дня 13. грудня м. р., вибрано слїдуючий новий уряд на рік 1915: Г. Озоґа, предс.; В. Федак, секр.; В. Блишак, кас.; Т. Сторошка, заст. предс.; Г. Шірка, заст. секр. Н. Бат, заст. кас.; І. Яжвінський, С. Беднар і Т. Гулик, контрольна комісія; Г. Хомяк і І. Гривняк, дозорці хорих; О. Яхман, капітан; Т. Капліш, хорунжий; І. Інґльот, дверник. Мітінґи відбувають ся кождої другої недїлї по першім в гали парохіяльній на Гров Стріт. — В. Федак, секр.

ФІНІКСВІЛ, ПА. Бр. сьв. Петра і Павла, від. 321, вибрало слїдуючий уряд на рік 1915: І. Розпяш, предс.; І. Яворський, заст. предс.; М. Фляґа, секр.; А. Малик, заст. секр.; І. Федак, кас.; Г. Стецій, заст. кас.; М. Воробець і І. Левський, контрольори; Н. Янушевич і Г. Лебіщак, опікуни хорих; І. Брикайлик, дверник; М. Воробець, відпоручник „Просьвіти". Мітінґи відбувати ся будуть завсїгди другої недїлї по першім і в тім місци, що до того часу. Неявивший ся член на мітінґу платить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — М. Фляґа, секр.

ДЖЕМЕЙКА, Н. Й. Бр. сьв. Юрія, від. 160, повідомляє всїх своїх членів місцевих і з околиці, що піврічний мітінґ відбуде ся в мітінґовій гали „Бівер Гол" ч. 89, в недїлю дня 10. січня 1915 р. Початок точно о годині пів до четвертої пополудни. Напоминає ся всїх членів, щоби на означений час явили ся. На тім мітінґу буде богато справ до полагодженя і вибір нового касієра. Пригадує ся членам, котрі довгують, аби прийшли і вирівняли свої довги і залеглости, бо в противнім разї будуть вимазані з Бр. сьв. Юрія і з У. Н. Союза, та стратять своє право раз на завсїди. Котрий член не явить ся на той мітінґ, буде караний 50 цнт., а урядник $1.00. — С. Самборський, секр.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ. Бр. сьв. Петра і Павла, від. 245, вибрало на річнім мітінґу дня 27. грудня м. р. отсей новий уряд на рік 1915: В. Дубчак, предс.; В. Базїв, заст. предс.; І. Юзва, кас.; Й. Юшкевич, заст. кас.; Г. Кавка, секр. фін.; М. Палажій, секр. прот.; С. Практива і М. Мацульський, дозорці фінансові; А. Саґан і П. Роґоза, виборча комісія; опікуни хорих: І. Сайчук на Савт Трентон, а З. Войцеховський на Іст Трентон; опікунка хорих дівчат: Михалїна Карпішка; капітан до фани: А. Шубровський; контрольори: І. Паславський, П. Калужняк, М. Скоропад, а предсїдатель контролї І. Паславський; тростїси: В. Дубчак, І. Юзва, Г. Кавка, І. Паславський і П. Бірбан; уряд господаря галї знесено. — Г. Кавка, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. „Любов", від. 45, на річнім засїданю дня 13. грудня м. р. вибрало слїдуючий уряд на рік 1915: С. Штогрин, предс.; Й. Лївач, секр.; Г. Рибачок, кас.; М. Рибак, відпоручник „Просьвіти". Повідомляє ся всїх інтересованих, що Тов. „Любов" в місяци січни, лютім і марті 1915 року буде приймати нових членів до товариства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. Хто хоче скористати з сеї нагоди, нехай зголошує ся до нововибраного секретаря на адресу: Йосиф Лївач, 822 N. 4th Str., Philadelphia, Pa., або до котронебудь з повисших урядників. — С. Демків.

ДО ВІДОМА ПЕРЕДПЛАТНИКІВ „СВОБОДИ".

Сим повідомляємо всїх наших нових і старих передплатників, що на надсилані передплати не будемо висилати ніяких осібних поквітовань. Від тепер будемо такі поквітованя подавати при кождій адресі наклеєній на часописи. Там буде подана дата, до якого часу передплата зістала заплачена.

По упливі часу передплати не будемо висилати ніяких упімнень щодо відновленя передплати, а кождий передплатник, котрому буде залежати на тім, щоб не перервано йому висилки часописи, повинен сам звернути увагу на речинець скінченя передплати і завчасу її відновити.

Часописи не можемо висилати нікому на кредит, бо сего не дозволяє почтовий закон.

ДЛЯ ТИХ, ЩО ЧИТАЮТЬ ОГОЛОШЕНЯ.

За всї оголошеня (адвертайзменти), поміщені в „Свободї", редакція не відповідає. Хто замовляє щонебудь з поміщуваних оголошень, нехай звертаєсь ся просто на адресу тої фірми, яка оголошує ся; в „Свободї" належить замовляти лише те, що „Свобода" оголошує від себе. На се треба добре уважати.

Звертаєсь увагу Вп. читачів нашої часописи, що, коли вони висилають замовленя до фірм оголошуючих ся в нашій часописи, роблять се на власне ризико і редакція за се відвічати не може.

Адм. „Свободи".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

Хто знає, де перебуває мій муж, **ІЛЬКО ВАРХОЛЯК**, з міста Бальниця, повіт Ліско, Галичина. Вісїм лїт як виїхав до Америки від мене. Чотири роки тому перебував в стейтї Мінесота. Мужу, може сам зголосиш ся до мене, коли жиєш. Дам $10.00 нагороди тому, хто подасть його докладну адресу. Прошу голоситись до: Anna Warcholiak, 200 Horsheads Boulevard Str., Elmira Heights, N. Y. 95—2

—o—

НА ПРОДАЖ БУЧЕРНЯ в добрім положеню, серед Русинів, Поляків і других Славян. Добра спосібність для Русинів. Бизнес продаєсь з причини виїзду. Голоситись до: J. Moyka & Co., 372 Jackson Ave., Long Island City, N. Y. 95—2

—o—

Пошукую своєї стрийни, **ТЕКЛЇ РАФАЛЬОН**, обряду лат., з села Летнї, пов. Дрогобич. Середнього росту, волосє бліде, жовтяве. Вона їхала враз зі мною з краю 22. червня 1913 р. і тут перебувала в містї Лакавана. Відтак поїхала до Пасайк і там має тепер перебувати. Лист від неї я згубила і не маю її адреси. Хто би знав про ню, або вона сама, нехай повідомить мене, а дістане $2.00 нагороди. Адреса: Franka Rafalon, 709 First St., Old Village, Lackawanna N. Y. 1

—o—

Пошукую свого вуйка, **ВАСИЛЯ ЛЯХА** (Андрея Мотийого), родом з Чумайлова (Чхоманфальва), мармароської столицї. До Америки приїхав перед 25 роками. Хто подасть менї його адресу, дістане нагороду. Моя адреса: John Dragula, c/o Mr. J. Pregon, 52 Croton Terrace, Yonkers, N. Y. 1

—o—

Пошукую свого шваґра **МИХАЙЛА ОЩИПОК**, з пов. Городенка. Перебував у Вінніпеґу, а перед 4 роками виїхав з Канади. Хто би подав менї його адресу, або він сам, дістане нагороду. Моя адреса: Les Konowalyk, Box 529, Sudbury, Ont., Canada. 1—3

ПОЗІР! ЕЛІЗАБЕТСЬКІ УКРАЇНЦІ! ПОЗІР!
Заходом Тов. „Український Сокіл" відограєсь велике представлене
„УБІЙНИКИ"
В ЧЕТВЕР ДНЯ 7-ГО СІЧНЯ 1915 Р.
в гали Г. Лютвина 154 South Park & Corner Front Str., Elizabeth, N. J.
ПОЧАТОК О ГОД. 7.30 ВЕЧЕРОМ.
ЦІНИ МІСЦЬ: І. ряд 50 цнт. ІІ. ряд 35 цнт. ІІІ. ряд 25 цнт.
Дохід з сего представленя призначений на визволене України.
Приходїть численно на се представлене, щоби збільшити Фонд для визволеня України.
1 Комітет Тов. „Укр. Сокіл".

РОДИМЦЇ! СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ.

ВИКАЗ

убитих, ранених, полонених і пропавщих Українців у теперішній війні.

СКОРОЧЕНЯ:

п. = піхота (інфантерія)
стр. = стрільці (єґри)
у. = улани
д. = драґони
а. = артилерія (полева)
а. кн. = артилерія кінна
а. гір. = артилерія гірська
а. кр. = артилерія кріпосна
г. = гавбиці (полеві)
г. т. = гавбиці тяжкі
пи. = піоніри
сап. = сапери
тр. = трен (достава амуніції і живности)
с. = саніґети
л. = ляндвер (піх. краєвої оборони)
у. л. = улани ляндвери
а. л. = артилерія ляндвери
з. о. = загальне ополчене (ляндштурм)
ж. = жандармерія
ск. ст. = скарбова сторож.

Подане при імени число означає полк (реґімент), баталіон або дивізію.

(Дальше).

Листа утрат ч. 42
видана 1. падолиста 1914.

РАНЕНІ:

Штогрин Прокіп, 9 п.
Шрамик Іван, 9 п.
Шумей Стефан, 9 п.
Шутка Михайло, 9 п.
Шутка Михайло, 9 п.
Шиманський Іван, 9 п.
Щадей Павло, 9 п.
Щепанюк Андрій, 9 п.
Щур Михайло, 9 п.
Юрчишин Іван, 9 п.
Юрків Теодор, 9 п.
Юсеп Григорій ,9 п.
Яцура Никола, 9 п.
Яциків Ілько, 9 п.
Яцишин Матвій, 9 п.
Яґелович Іван, 9 п.
Якимюк Іван, 9 п.
Ямець Павло, 9 п.
Яремків Теодор, 9 п.
Яськів Іван, 9 п.

ПОЛОНЕНІ:

Бабій Іван, 9 п.
Бабинчук Олекса, 9 п.
Баланда Михайло, 9 п.
Бенкалович Никола, 9 п.
Білянський Василь, 9 п.
Бойкович Василь, 9 п.
Борис Михайло, 9 п.
Брящій Теодор, 9 п.
Буньчак Теодор, 9 п.
Бурґер Никола, 9 п.
Васильчишин Іван, 9 п.
Вишнівський Володимир, 9 п.
Ґабчак Андрій, 9 п.
Гавриш Никола, 9 п.
Гаврич Пахомій, 9 п.
Гнатик Дмитро, 9 п.
Гойнацький Михайло, 9 п.
Ґузій-Возій Іван, 9 п.
Ґалій Атанас, 9 п.
Ґамлій Максим, 9 п.
Дутка Іван, 9 п.
Дирів Никола, 9 п.
Дзундза Никола, 9 п.
Джус Олекса, 9 п.
Жолобко Михайло, 9 п.
Іваницький Володимир, 9 п.
Іванів Петро, 9 п.
Івасеньків Іван, 9 п.
Катрич Іван, 9 п.
Коцюрина Теодор, 9 п.
Когут Іван, 9 п.
Кондрин Теодор, 9 п.
Корчинський Іван, 9 п.
Коронович Михайло, 9 п.
Костів Никола, 9 п.
Костецький Жигмонт, 9 п.
Костюк Василь, 9 п.
Костюк Захар, 9 п.
Крук Михайло, 9 п.
Крук Петро, 9 п.
Кучик Петро, 9 п.
Кульпа Йосиф, 9 п.
Кузиляк Василь, 9 п.
Лаґоцький Кирило, 9 п.
Лилик Никола, 9 п.
Луців Стефан, 9 п.
Луців Никола, 9 п.
Литус Юрко, 9 п.
Максимович Ілько, 9 п.
Мастило Андрій, 9 п.
Мантазер Олекса, 9 п.
Матвішин Андрій, 9 п.
Михалевич Андрій, 9 п.
Михалків Сень, 9 п.
Михайлів Юрко, 9 п.
Микитин Ілько, 9 п.
Мисюк Теодор, 9 п.
Остап Іван, 9 п.
Павлович Никола, 9 п.
Пінах Василь, 9 п.
Прохвал Андрій, 9 п.
Пилипур Тома, 9 п.
Романишин Михайло, 9 п.
Рипа Іван, 9 п.
Рипак Гаврило, 9 п.
Садула Михайло, 9 п.
Санилів Василь, 9 п.
Савчин Іван, 9 п.
Семчина Стефан, 9 п.
Слюзар Михайло, 9 п.
Стефанишин Василь, 9 п.
Стиран Евстахій, 9 п.
Сиротюк Олекса, 9 п.
Татайло Василь, 9 п.
Турчин Василь, 9 п.
Тисяк Василь, 9 п.
Фіялкович Іван, 9 п.
Хоміцький Кирило, 9 п.
Цап Василь, 9 п.
Цьвіль Гаврило, 9 п.
Чепіль Павло, 9 п.
Шмеґа Іван, 9 п.
Швець Дмитро, 9 п.
Юрків Дмитро, 9 п.
Юзків Василь, 9 п.
Яцишин Василь, 9 п.
Якимечко Михайло, 9 п.

Листа утрат ч. 43
видана 2. падолиста 1914.

УБИТІ:

Баброцяк Йосиф, 77 п.
Бабуленька, 95 п.
Бойко Іван, 77 п.
Вавришин, 95 п.
Вейванко, 95 п.
Витвіцький, 95 п.
Вовк Дмитро, 30 п.
Гасиндич Олекса, 77 п.
Ґорак Стефан, 77 п.
Гуцалюк, 95 п.
Данилевич, 95 п.
Дащак Іван, 77 п.
Дячук Василь, 22 п.
Дяків Олекса, 22 п.
Дученко, 95 п.
Дуз, 95 п.
Дидич Юрко, 10 а. кн.
Дзявроник Данило, 14 стр.
Дикий Йосиф, 10 а. кн. (помер в шпиталі).
Зубчик, 95 п.
Звір Іван, 77 п.
Ільницький, 95 п.
Іванишин Іван, 58 п.
Краснопольський Іван, 14 стр.
Красовський Теодор, 77 п.
Ксядзим Петро, 22 п.
Купоней Теодор, 77 п.
Кузиляк Іван, 14 стр.
Лях Петро, 10 п.
Ладан, 95 п.
Любінецький Юрко, 14 стр.
Лисай, 95 п.
Мак Василь, 77 п.
Марців Петро, 77 п.
Мартинюк, 95 п.
Матвишин Теодор, 77 п.
Мельник, 95 п.
Петрів Василь, 77 п.
Попель Василь, 77 п.
Пришляк Теодор, 14 стр.
Пуделко Павло, 14 стр.
Пудло Михайло, 10 п.
Ревеґа, 95 п.
Синякевич Іван, 22 п.
Солінський, 95 п.
Сова Іван, 10 п.
Стосів Тома, 20 п.
Сушинець Данило, 77 п.
Синовець Павло, 14 стр.
Татарин Никола (полк не поданий)
Трач Володислав, 57 п.
Уруський Лев, 77 п.
Шміґельський Стефан, 10 п.
Шунтар Ілько, 77 п.
Юрецький Яків, 57 п.
Яновський Михайло, 10 п.

РАНЕНІ:

Андрейчук, 95 п.
Андрійчук, 95 п.
Антоняк Василь, 77 п.
Артимович Тома, 77 п.
Бац Семен, 77 п.
Багрій Кирило, 77 п.
Бакалець Іван, 77 п.
Банковський Василь, 77 п.
Баранський Іван, 14 стр.
Барановський, 95 п.
Бардак Василь, 10 а. кн.
Вавол Олекса, 30 п.
Вазпалів, 95 п.
Вейба Павло, 77 п.
Верхуляк Никола, 77 п.
Верехита Андрій, 14 стр.
Березкий Никола, 77 п.
Вілковський Йосиф, 30 п.
Біляк Дмитро, 14 стр.
Білоус, 95 п.
Бобик Петро, 77 п.
Бокало Теодор, 77 п.
Болеховецький Андрій, 77 п.
Борис Василь, 77 п.
Борис, 95 п.
Буць Дмитро, 77 п.
Буца Стефан, 77 п.
Будулич Іван, 77 п.
Бурак Франко, 77 п.
Бичок Никита, 77 п.
Валевський, 95 п.
Вальків, 95 п.
Валух Петро, 77 п.
Вавин Іван, 77 п.
Вортас, 95 п.
Вульмуцький Гуль Кость, 77 п.
Винарський, 95 п.
Вітів Михайло, 95 п.
Вітрук Юрко, 14 стр.
Войтів Кость, 14 стр.
Ворончак Дмитро, 77 п.
Вороняк Семен, 77 п.
Вороняк Іван, 77 п.
Вихопень Андрій, 30 п.
Викрикач Василь, 77 п.
Витошко Михайло, 14 стр.
Галамай Іван, 10 а. кн.
Ґарасим Василь, 77 п.
Гірник Михайло, 10 а. кн.
Гладун Петро, 10 а. кн.
Глушко Павло, 14 стр.
Глушко Яким, 14 стр.
Глинський Петро, 10 а. кн.
Горбач Василь, 30 п.
Гординський Фельткович Іван, 77 п.
Горнякевич Юрко, 77 п.
Гребеняк Данило, 10 п.
Гречух Василь, 77 п.
Грицак, 95 п.
Грицонь, 10 а. кн.
Грицик Никола, 77 п.
Ґарбовський Василь, 77 п.
Ґладиш Петро, 10 п.
Ґнол Йосиф, 14 стр.
Ґрабас, 95 п.
Ґрендус Андрій, 90 п.
Ґречиковський Ілько, 77 п.
Ґудриковський, 95 п.
Ґулянчин Йосиф, 77 п.
Даців Іван, 77 п.
Дацко Теодор, 14 стр.
Даниляк Стефан, 14 стр.
Данилейко, 95 п.
Данилюк, 95 п.
Данищук Іван, 58 п.
Дяків Данило, 14 стр.
Дяковський, 95 п.
Дяковський Теодор, 14 стр.
Дмитрик Стефан, 10 а. кн.
Дмитришин Михайло, 77 п.
Дрецевич Василь, 77 п.
Дрейно Стефан, 77 п.
Дрозд Пилип, 10 а. кн.
Духняк Ілько, 77 п.
Дудурич Лев, 77 п.
Дульмавка Антін, 77 п.
Дунаєвський Василь, 57 п.
Дуркалець Михайло, 77 п.
Дурич, 95 п.
Дикий Йосиф, 14 стр.
Єден Йосиф, 77 п.
Єдорович, 95 п.
Єржик Ілько, 77 п.
Желеховський Никола, 77 п.
Жеребух Стефан, 14 стр.
Журавський Яків, 14 стр.
Задорожний Іван, 14 стр.
Заґвойський Стефан, 77 п.
Йохим Петро, 14 стр.
Йосифович Григорій, 77 п.
Ільків Іван, 58 п.
Ільницький Никола, 77 п.
Іликів Теодор, 77 п.
Качмар Василь, 77 п.
Качмар Онуфрій, 77 п.
Качмарик Михайло, 14 стр.
Качур Семен, 77 п.
Каліцун Василь, 77 п.
Калита Іван, 77 п.
Камінський Тома, 14 стр.
Каплун Михайло, 90 п.
Капко Василь, 77 п.
Кардаш Никола, 30 п.
Касюк, 95 п.
Кастус Петро, 77 п.
Кіц Теодор, 10 п.
Кицак Григорій, 77 п.
Кивацький, 6 у.
Кліщ Андрій, 14 стр.
Кліщ Василь, 77 п.
Климів Харитон, 77 п.
Князь Михайло, 10 п.
Коблер Захар, 77 п.
Кохан Іван, 14 стр.
Коханець Роман, 77 п.
Кочерган Никола, 77 п.
Когут Йосиф, 14 стр.
Боковник Василь, 77 п.
Колош Михайло, 77 п.
Корпак Володислав, 77 п.
Косак Василь, 77 п.
Ковалик Петро, 77 п.
Кот Теодор, 10 п.
Котняк Михайло, 14 стр.
Коваль Михайло, 77 п.
Коваль Михайло, 77 п.
Ковалів, 95 п.
Козачинський Людвик, 77 п.
Крамар Василь, 77 п.
Кухар Стефан, 14 стр.
Кучерка, 95 п.
Куґінчак Іван, 77 п.
Кунаповський Никола, 58 п.
Кундик Василь, 77 п.
Купчич Никола, 77 п.
Курнюк, 95 п.
Куснич Іван, 77 п.
Кушнір, 95 п.
Куземчик Михайло, 14 стр.
Кузмин Антін, 77 п.
Кузич Павло, 14 стр.
Лабецький Никола, 77 п.
Легкий, 95 п.
Лесів Стефан, 14 стр.
Лещинський, 22 п.
Лещук Іван, 58 п.
Левицький Роман, 77 п.
Лев Дмитро, 77 п.
Литвин Михайло, 77 п.
Локита Данило, 57 п.
Лучковський Петро, 77 п.
Лупара Теодор, 14 стр.
Лузецький Никола, 77 п.
Мачишин Михайло, 77 п.
Маґась Василь, 14 стр.
Майданюк Гіполит, 22 п.
Маланчук Данило, 77 п.
Малетич Іван, 77 п.
Малинка Павло, 14 стр.
Малиновський Войтко, 1 у.
Малюк Михайло, 77 п.
Манастирський-Ватущак Дм. 77 п.
Марцінко Петро, 22 п.
Марків Олекса, 14 стр.
Машовський Василь, 77 п.
Матковський-Микласевич Іван, 77 п.
Матушевський Антін, 58 п.
Мазур Іван, 14 стр.
Мельничук Іван, 58 п.
Мельник, 95 п.
Мертушка Михайло, 77 п.
Михайлечко Михайло, 77 п.
Михалків, 95 п.
Мінчак Мартин, 77 п.
Миськів Никола, 14 стр.
Миськів Никола, 77 п.
Мохнацький Едвард, 77 п.
Моздір Михайло, 14 стр.
Мула Демко, 58 п.
Мусяла Петро, 14 стр.
Мушкита Тимко, 77 п.
Мицак Василь, 77 п.
Найдецький Іван, 14 стр.
Намчаник Петро, 77 п.
Нечипор Михайло, 77 п.
Нестор Никола, 77 п.
Нетреба Андрій, 14 стр.
Низюк, 95 п.
Носаль Кароль, 58 п.
Новицький, 95 п.
Охендушко Іван, 77 п.
Олексів, 95 п.
Олексин Антін, 10 п.
Онаць Михайло, 14 стр.
Оріщак Петро, 77 п.
Осадчук, 95 п.
Островський Володислав, 10 п.
Пайташ Стефан, 14 стр.
Парасюк, 10 а. кн.
Партика Михайло, 77 п.
Пастяк Йосиф, 10 п.
Пасляєвський Михайло, 10 п.
Павець Никола, 77 п.
Павлик Никола, 77 п.
Павлишин Іван, 10 п.
Павлишин Іван, 10 п.
Пеканець Никола, 14 стр.
Пеленичка Михайло, 77 п.
Пенґрин Павло, 14 стр.
Петеля Йосиф, 77 п.
Петричко Йосиф, 77 п.
Петрина Семен, 30 п.
Піх Антін, 77 п.
Пікула Іван, 30 п.
Піманський Никола, 77 п.
Пінковський Йосиф, 10 п.
Петровський Кость, 14 стр.
Плахтимак Михайло, 77 п.
Польовий, 95 п.
Потоцький Іван, 77 п.
Поточний Михайло, 10 п.
Потопинський, 95 п.
Приськів Юліян, 14 стр.
Пукиш Павло, 10 а. кн.
Пужаковський Йосиф, 77 п.
Райчаковський, 95 п.
Рак Антін, 77 п.
Ратич Никола, 77 п.
Размус Михайло, 77 п.
Ренецький Іван, 77 п.
Рохляк Петро, 77 п.
Романець Іван, 22 п.
Рожановський Михайло, 14 стр.
Рухлевич Іван, 10 п.
Рухлевич Станислав, 77 п.
Рунніцький Іван, 77 п.
Раба, 95 п.
Рипець Михайло, 77 п.
Сахній Олекса, 58 п.
Салашник Іван, 90 п.

(Дальше буде).